

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Αναγκαιότητα άμεσων και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της βαθιάς και παρατεταμένης φτώχειας στη Δυτική Ελλάδα – Βελτιστοποίηση της αξιοποίηση των πολιτικών συνοχής της Ε.Ε., του ΕΣΠΑ και των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ.1699/05-12-2025 Ερώτηση

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή και ως προς το ερώτημα 3 που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σας ενημερώνουμε ως εξής:

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (ΥΚΟΙΣΟ) έχει ως αρμοδιότητα τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον συντονισμό ολοκληρωμένων πολιτικών και παρεμβάσεων πανελλαδικής εμβέλειας. Οι δράσεις αυτές επικεντρώνονται στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, της αντιμετώπισης της φτώχειας, της ενίσχυσης της οικογένειας, της προώθησης της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και της θωράκισης της παιδικής προστασίας. Απώτερος σκοπός των πρωτοβουλιών αυτών είναι η προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και η διαμόρφωση μιας κοινωνίας με ίσες ευκαιρίες για όλους, έχοντας ως γνώμονα τις οικείες Εθνικές Στρατηγικές, ήτοι την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, την Εθνική Στρατηγική για τη Μακροχρόνια Φροντίδα, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί»

Οι βασικές δράσεις πανελλαδικής εμβέλειας που αναπτύσσονται υπό τον συντονισμό, την εποπτεία ή και την υλοποίηση του ΥΚΟΙΣΟ, και καλύπτουν τόσο συστημικές ανάγκες, όσο και επιχειρησιακές απαιτήσεις, εντάσσονται στους ακόλουθους κεντρικούς άξονες πολιτικής:

1. Κοινωνική Ένταξη και Καταπολέμηση της Φτώχειας

Β. Στεγαστική Πολιτική

Γ. Δημογραφική Πολιτική

Δ. Πολιτική Προστασίας του Παιδιού

A. Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της φτώχειας

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας αποτελεί τον κεντρικό στρατηγικό σχεδιασμό της χώρας. Αποσκοπεί στην αντιμετώπιση ενός ευρέος φάσματος αναγκών, τόσο ήδη διαπιστωμένων όσο και αναδυόμενων, που αφορούν τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ιδίως μετά την παρατεταμένη περίοδο οικονομικής και υγειονομικής κρίσης.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο.), μέσω των εποπτευόμενων φορέων του, όπως ο Ο.Π.Ε.Κ.Α., και με γνώμονα τις αρχές και τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, αναλαμβάνει, πέραν του συντονιστικού και σχεδιαστικού του ρόλου, και ενεργό δράση. Συγκεκριμένα, υλοποιεί σειρά προγραμμάτων που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευάλωτων ατόμων. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

1) Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κοινωνικό πρόγραμμα, το οποίο στοχεύει στην υποστήριξη νοικοκυριών, ατόμων που διαβιούν υπό συνθήκες ακραίας φτώχειας (όπως άστεγοι), καθώς και ατόμων που φιλοξενούνται σε Ξενώνες Μεταβατικής Φιλοξενίας και σε δομές προστασίας γυναικών θυμάτων βίας. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ενσωματώνει τρεις βασικούς πυλώνες δράσεων:

- Την παροχή οικονομικής ενίσχυσης.
- Τη διασύνδεση των δικαιούχων με συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά.
- Τις δράσεις ενεργοποίησης, οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη των μελών της ωφελούμενης μονάδας – εφόσον κριθούν ικανά προς εργασία – για την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας

2) Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας

Το σύνολο των κοινωνικών δομών, οι οποίες αποσκοπούν στην άμεση ανακούφιση και αντιμετώπιση της φτώχειας – συμπεριλαμβανομένων των κέντρων προσωρινής φιλοξενίας αστέγων, των μονάδων ημερήσιας υποστήριξης, των δομών παροχής επισιτιστικής βοήθειας, των πρωτοβουλιών διάθεσης βασικών αγαθών και των υπηρεσιών δωρεάν φαρμακευτικής περίθαλψης – συνιστά ένα ολοκληρωμένο πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών, το οποίο δραστηριοποιείται σε τοπικό επίπεδο.

3) Παροχές για Άτομα με Αναπηρία

Το ΥΚΟΙΣΟ εποπτεύει την υλοποίηση εννέα προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης για τα άτομα με αναπηρία. Τα εν λόγω προγράμματα παρέχουν κάλυψη για το σύνολο των μορφών αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων των κινητικών, νοητικών και αισθητηριακών αναπηριών.

Η εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών διενεργείται στο πλαίσιο του επικουρικού και συμπληρωματικού ρόλου της κοινωνικής πρόνοιας, έναντι των παροχών που χορηγούνται από τους ασφαλιστικούς φορείς, και διαμορφώνεται με βάση το είδος και τον βαθμό αναπηρίας, το ασφαλιστικό καθεστώς, καθώς και λοιπά συναφή κριτήρια.

4) Πρόγραμμα Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία

Η εν λόγω υπηρεσία, η οποία απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία, καθιερώθηκε νομοθετικά μέσω των άρθρων 32-39 του Νόμου 4837/2021. Αποτελεί μια πρωτοβουλία με κύριο σκοπό την αποτροπή της ιδρυματοποίησης και την ενίσχυση της αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία. Το πρόγραμμα ενσωματώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο ενός συστήματος κοινωνικής αρωγής για τα άτομα με αναπηρία, με απώτερο σκοπό την αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου τους, καθώς και των οικογενειών τους. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της υλοποίησης της αυτόνομης διαβίωσής τους και της πλήρους και ισότιμης συμμετοχής τους σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής.

Το πιλοτικό πρόγραμμα λαμβάνει χρηματοδότηση ύψους 41 εκατομμυρίων ευρώ, προερχόμενη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ο αριθμός των δικαιούχων που έχουν επωφεληθεί από την υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού από την έναρξη του Προγράμματος ανέρχεται σε 1.754 άτομα.

Προς υλοποίηση της αρχικής φάσης, επελέγησαν 1.000 κάτοικοι από την Περιφέρεια Αττικής, οι οποίοι θα λάβουν την υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού έως την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος. Κατά το έτος 2023 εγκαινιάστηκε η δεύτερη φάση της πειραματικής εφαρμογής του Προγράμματος, στο πλαίσιο της οποίας 1.250 πολίτες, από το σύνολο των Περιφερειών της χώρας, δύνανται να εξασφαλίσουν την υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού μέχρι την περάτωση του πιλοτικού προγράμματος

5) Δελτίο Μετακίνησης

Ετησίως, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σε συνεργασία με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και τις Περιφέρειες, υλοποιεί πρόγραμμα παροχής δελτίου μετακίνησης, είτε άνευ αντιτίμου είτε με μειωμένο αυτό, σε πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% ή σε ωφελούμενους αναπηρικού επιδόματος από τον Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), για την χρήση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και των υπεραστικών λεωφορείων (ΚΤΕΛ).

6) Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων χορηγείται σε ηλικιωμένους πολίτες, οι οποίοι στερούνται ασφαλιστικής κάλυψης ή δεν θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα, υπό την προϋπόθεση συμπλήρωσης του εξηκοστού εβδόμου (67ου) έτους της ηλικίας τους, καθώς και της εκπλήρωσης λοιπών καθορισμένων κριτηρίων. Δεν δύνανται να λαμβάνουν ούτε να δικαιούνται συνταξιοδοτική παροχή προερχόμενη εκ του εξωτερικού ή οιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή εντός της Ελληνικής επικράτειας, εφόσον το εκάστοτε ποσό αυτών υπερβαίνει το πλήρες ποσό της εν λόγω ενίσχυσης, το οποίο καθορίζεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ ανά μήνα.

7) Δομές για Ηλικιωμένους

α) Ανοιχτή περίθαλψη

Η παροχή ιδρυματικής φροντίδας προς άτομα τρίτης ηλικίας, ανεξαρτήτως βαθμού αυτοεξυπηρέτησης, πραγματοποιείται μέσω των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ). Οι εν λόγω Μονάδες λειτουργούν υπό τη νομική μορφή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), διακρινόμενες σε μη κερδοσκοπικού σκοπού (των οποίων η σύσταση προέρχεται από φιλανθρωπικούς ή θρησκευτικούς φορείς) και κερδοσκοπικού σκοπού (ιδρυόμενες από ιδιωτικές πρωτοβουλίες). Η χορήγηση άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας των ΜΦΗ εκδίδεται από την αρμόδια Περιφερειακή Αρχή. Επιπλέον, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία των μη κερδοσκοπικών φορέων η καταχώρισή τους στο Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας.

➤ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων

Τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) αποτελούν μονάδες ημερήσιας μέριμνας για άτομα της τρίτης ηλικίας με μειωμένη ή αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης (π.χ., λόγω κινητικών δυσλειτουργιών, γνωσιακών διαταραχών τύπου άνοιας). Οι υπηρεσίες τους απευθύνονται σε ηλικιωμένους των οποίων το υποστηρικτικό οικογενειακό περιβάλλον αντιμετωπίζει αντικειμενικές αδυναμίες (όπως επαγγελματικές υποχρεώσεις, κοινωνικοοικονομικές δυσχέρειες ή ζητήματα υγείας), με αποτέλεσμα την αδυναμία του να ανταπεξέλθει επαρκώς στις απαιτήσεις της παρεχόμενης φροντίδας.

Η ίδρυση και λειτουργία των ΚΗΦΗ δύναται να πραγματοποιηθεί από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (π.χ. επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης), νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα), καθώς και από φυσικά πρόσωπα, εντός αστικών και ημι-αστικών περιοχών. Παράλληλα, προβλέπεται η λειτουργική διασύνδεσή τους με τα Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) που υφίστανται στην ίδια γεωγραφική ενότητα. Για την έναρξη και τη συνέχιση της λειτουργίας κάθε μονάδας, απαιτείται η έκδοση ειδικής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από την αρμόδια Περιφερειακή Αρχή.

β) Κλειστή περίθαλψη

➤ Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων

Η παροχή ιδρυματικής φροντίδας προς άτομα τρίτης ηλικίας, ανεξαρτήτως βαθμού αυτοεξυπηρέτησης, πραγματοποιείται μέσω των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ). Οι εν λόγω Μονάδες λειτουργούν υπό τη νομική μορφή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), διακρινόμενες σε μη κερδοσκοπικού σκοπού (των οποίων η σύσταση προέρχεται από φιλανθρωπικούς ή θρησκευτικούς φορείς) και κερδοσκοπικού σκοπού (ιδρυόμενες από ιδιωτικές πρωτοβουλίες).

Η χορήγηση άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας των ΜΦΗ εκδίδεται από την αρμόδια Περιφερειακή Αρχή. Επιπλέον, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία των μη κερδοσκοπικών φορέων η καταχώρισή τους στο Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας.

➤ **Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων.**

Η κλειστή περίθαλψη των χρονίως πασχόντων παρέχεται από Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων, τα οποία αδειοδοτούνται βάσει των διατάξεων του ΠΔ 631/1974 (Α' 271) από τις οικείες Περιφέρειες.

8) Πρόγραμμα Σχολικών Γευμάτων

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει την αρμοδιότητα για τον σχεδιασμό, τον συντονισμό και την εποπτεία του προγράμματος «Σχολικά Γεύματα». Το εν λόγω πρόγραμμα τέθηκε σε εφαρμογή από το έτος 2017 και διασφαλίζει την παροχή σχολικών γευμάτων προς τους/τις μαθητές/τριες των δημόσιων σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με απώτερο σκοπό την κάλυψη, κατά το μέγιστο δυνατόν βαθμό, των διατροφικών αναγκών της εν λόγω πληθυσμιακής κατηγορίας.

Συμπληρωματικά, το πρόγραμμα αποσκοπεί στην προαγωγή της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ωφελούμενων μαθητών/τριών. Η εν λόγω δράση συμβάλλει στην υποστήριξη των μαθητών, στην πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής διαρροής, καθώς και στην προώθηση ενός συμμετοχικού πλαισίου κοινής εστίασης. Σκοπός είναι η ενίσχυση του πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας. Επιπλέον, συνιστά βέλτιστη πρακτική για την ανάπτυξη υγιεινών διατροφικών συνηθειών, μέσω της υιοθέτησης του μεσογειακού διατροφικού προτύπου και εφαρμόζεται σε 1.918 σχολικές μονάδες πανελλαδικά.

9) Μητρώο Κοινωνικών Διαμεσολαβητών Ρομά / Κατάρτιση και πιστοποίηση.

Η παρούσα δράση έχει ως πρωταρχικό στόχο τη σύσταση Μητρώου Κοινωνικών Διαμεσολαβητών Ρομά, καθώς και την επιμόρφωση και την πιστοποίηση των προσόντων των εγγεγραμμένων σε αυτό ατόμων.

Το εν λόγω Μητρώο θα λειτουργήσει ως πλατφόρμα καταγραφής και θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ενδυνάμωση της λειτουργίας των Κοινωνικών Διαμεσολαβητών Ρομά. Μέσω της συστηματικής επιμόρφωσης και της πιστοποίησης των εξειδικευμένων ικανοτήτων τους, τα μέλη του Μητρώου πρόκειται να αξιοποιηθούν σε υφιστάμενες δομές υποστήριξης, ιδίως στα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας, καθώς και στην υλοποίηση μελλοντικών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων κοινωνικής συνοχής και ενσωμάτωσης που απευθύνονται στους Ρομά

9) Μητρώο Ενδυνάμωση και προώθηση της Κοινωνικής Οικονομίας για τη δυναμική και βιώσιμη ανάπτυξη της στη χώρα για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Το παρόν Σχέδιο Δράσης στοχεύει στην ενδυνάμωση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Αλ.Ο.) και των συναφών φορέων της εντός της ελληνικής επικράτειας, μέσω της υλοποίησης μίας σειράς πρωτοβουλιών:

i. Διενέργεια μελέτης αναφορικά με την αναθεώρηση και επικαιροποίηση του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των οντοτήτων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

- ii. Ενίσχυση του θεσμού της Κοινωνικής Οικονομίας μέσω της προαγωγής συνεργασιών, της διασφάλισης της προβολής και της εδραίωσης του εν λόγω τομέα εντός της επικράτειας.
- iii. Διενέργεια μελέτης σχετικά με την ανάπτυξη χρηματοδοτικών εργαλείων και μηχανισμών, προς ενίσχυση των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- iv. Προγράμματα κατάρτισης για τους φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο περί των δημοσίων συμβάσεων κοινωνικού χαρακτήρα.
- v. Δημιουργία δικτύου συνεργασίας μεταξύ Δήμων και Περιφερειών με αντικείμενο την Κοινωνική Οικονομία, καθώς και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση εστιασμένων δράσεων από φορείς της Κ.Α.Ο., απευθυνόμενων σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, υπό πιλοτική μορφή.
- vi. Ανάπτυξη διαδικτυακής πύλης (portal) για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Καινοτομία.

Β. Εθνική Στεγαστική Πολιτική

Το ΥΚΟΙΣΟ δίνει προτεραιότητα στην εξασφάλιση προσβάσιμης και ποιοτικής στέγασης, καθώς την αναγνωρίζει ως θεμελιώδη παράγοντα για την εδραίωση της αυτονομίας των πολιτών της χώρας, με ιδιαίτερη έμφαση στη νέα γενιά. Προς τον σκοπό αυτό, υλοποιεί ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και πρωτοβουλιών. Ειδικότερα, οι δράσεις περιλαμβάνουν:

1. Εθνική Στρατηγική Στέγασης

Με συγχρηματοδότηση από το ΤΑΑ εκπονείται η «Μελέτη Εθνικής Στρατηγικής Στεγαστικής Πολιτικής».

2. Ανακαινίζω – Νοικιάζω

Το πρόγραμμα Ανακαινίζω Ενοικιάζω θεσπίστηκε με το ν.5006/2022 και υλοποιείται δυνάμει της αριθμ. 27176/2024 Κ.Υ.Α. (2161 Β΄) από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού ύψους 50 εκ. ευρώ. Στοχεύει στην αύξηση των διαθέσιμων προς μίσθωση κατοικιών, προβλέποντας την επιδότηση του κόστους της ανακαίνισης για κενές κατοικίες που θα μισθωθούν, έως 40% επί των τιμολογίων εργασιών και υλικών ανακαίνισης ύψους έως 10.000€.

3. Σπίτι Μου Ι

Το πρόγραμμα «Σπίτι μου Ι» θεσπίστηκε με το Ν.5006/2022 , με αντικείμενο τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων από πιστωτικά ιδρύματα σε νέα άτομα ή νέα ζευγάρια, ηλικίας 25-39 ετών, με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 1 δις.

4. Σπίτι Μου ΙΙ

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος «Σπίτι μου ΙΙ» ανέρχεται σε 2 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ η ομάδα-στόχος διευρύνθηκε για να συμπεριλάβει φυσικά πρόσωπα έως 50 ετών.

5. Κοινωνική Αντιπαροχή

Η Κοινωνική Αντιπαροχή καθιερώθηκε θεσμικά με τον Νόμο 5006/2022, ως σύμβαση σύμπραξης μεταξύ φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και ιδιωτών αναδόχων. Στο πλαίσιο αυτής ο ανάδοχος αναλαμβάνει την ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων, με αποκλειστική επιβάρυνση ιδίων κεφαλαίων, επί ακίνητης ιδιοκτησίας του συμβαλλόμενου φορέα. Το αντισταθμιστικό του όφελος συνίσταται στην αξιοποίηση της εν λόγω ακίνητης περιουσίας για προσδιορισμένη χρονική περίοδο, με την ταυτόχρονη δέσμευση να διαθέτει τμήμα αυτής προς μίσθωση σε δικαιούχους, έναντι προσυμφωνημένου μισθώματος.

Η ανωτέρω νομοθετική διάταξη τροποποιήθηκε και διευρύνθηκε με τον Νόμο 5229/2025, ο οποίος προέβλεπε τη θέσπιση πλαισίου για την κοινωνική στέγη. Ειδικότερα, η εν λόγω νομοθεσία καθορίζει την υποχρεωτική διάθεση κατ' ελάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) των νεοαναγειρόμενων κτισμάτων ως κοινωνικές κατοικίες. Παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα εξαγοράς των εν λόγω κατοικιών από τους μισθωτές μετά την παρέλευση δεκαετίας, εφόσον η σχετική σύμβαση προβλέπει αυξημένη αναλογία διάθεσης προς προγράμματα κοινωνικής αντιπαροχής.

6. Στέγαση και Εργασία για τους Αστέγους

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα υλοποιείται από το έτος 2018, αποτελώντας τη συνέχεια του προγενέστερου πιλοτικού προγράμματος «Στέγαση και Επανένταξη».

Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη παρέμβαση με κύριο σκοπό την αποκατάσταση των αστέγων σε συνθήκες αυτοδύναμης διαβίωσης, καθώς και την άμεση πρόληψη της στεγαστικής ανασφάλειας για άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αυτής. Το πρόγραμμα προβλέπει την παροχή υπηρεσιών επιδότησης μισθώματος και κάλυψης βασικών αναγκών για χρονική διάρκεια δύο ετών, υποστήριξης σε κοινωνικό επίπεδο, εργασιακής αποκατάστασης και διασύνδεσης με συμπληρωματικές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες.

Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται στο ποσό των 15 εκατομμυρίων ευρώ ανά διετία από πόρους του τακτικού κρατικού προϋπολογισμού. Η υλοποίηση του προγράμματος ανατίθεται σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Δήμους ή συνεργασίες μεταξύ Δήμων, σε σύμπραξη με νομικά πρόσωπα που υπάγονται σε αυτούς ή με πιστοποιημένους ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

7. Κάλυψη

Το πρόγραμμα «Κάλυψη» καθιερώθηκε μέσω του ν. 5006/2022 (ΦΕΚ 239 Α'), με πρωταρχικό στόχο την αξιοποίηση του διαθέσιμου οικιστικού αποθέματος, προερχόμενου από το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ. Η αξιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην υλοποίηση ενός προγράμματος κοινωνικής μίσθωσης και υλοποιείται κατ' εφαρμογή της υπ' αριθμ. 24777/2023 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β' 1315). Το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπεί στην παροχή ιδιωτικών κατοικιών υπό καθεστώς επιδοτούμενης ενοικίασης, απευθυνόμενο σε άτομα που εμπίπτουν στο ηλικιακό φάσμα των 25 έως 39 ετών.

Τα εν λόγω άτομα πρέπει να συγκαταλέγονται στους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και να μην είναι κύριοι ιδιόκτητες πρώτης κατοικίας.

8. Δομές αστέγων

Σε πανελλαδικό επίπεδο, λειτουργούνται δώδεκα (12) Υπνωτήρια, επτά (7) Ξενώνες και δώδεκα (12) Κέντρα Ημερήσιας Υποδοχής, τα οποία συνιστούν βασικές δομές στήριξης του άστεγου πληθυσμού. Η συνολική δυναμικότητα φιλοξενίας των εν λόγω δομών ανέρχεται σε 1.070 θέσεις διανυκτέρευσης

9. Επίδομα Στέγασης

Ως θεσμοθετημένη παρέμβαση, με στόχο την πρόληψη και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας, ιδίως για νοικοκυριά που ανήκουν σε χαμηλές και μεσαίες εισοδηματικές κατηγορίες και διαβιούν σε μισθωμένες κατοικίες, τίθεται σε εφαρμογή το πρόγραμμα του Επιδόματος Στέγασης.

Η παρεχόμενη οικονομική ενίσχυση κυμαίνεται από 70 έως 210 ευρώ σε μηνιαία βάση, καθοριζόμενη βάσει της σύνθεσης της δικαιούχου μονάδας. Ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 400 εκατομμύρια ευρώ, χρηματοδοτούμενος εξ ολοκλήρου από πιστώσεις του τακτικού κρατικού προϋπολογισμού.

10. Ενιαίος Φορέας Στεγαστικής Πολιτικής

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας «Ενιαίος Φορέας Στεγαστικής Πολιτικής» καθίσταται δυνατή μέσω συγχρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (EKT+). Την ευθύνη υλοποίησης φέρουν η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής και η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Η εν λόγω δράση συνιστά μια συστημική παρέμβαση, καθώς αποσκοπεί στην ωρίμανση των απαραίτητων διεργασιών για την ίδρυση και εύρυθμη λειτουργία ενός Ενιαίου Φορέα Στεγαστικής Πολιτικής. Ο φορέας αυτός θα διαθέτει την ολική και αποκλειστική αρμοδιότητα για τον συντονισμό και την εποπτεία της εφαρμογής της νέας κρατικής στεγαστικής πολιτικής, αποτελώντας παράλληλα τον βασικό εκτελεστικό της μηχανισμό.

Προβλέπεται ο εν λόγω Φορέας να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο εντός ενός πολυεπίπεδου πλαισίου διακυβέρνησης της στεγαστικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό θα συμμετέχουν ενεργά το εποπτεύον Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, άλλα συναρμόδια Υπουργεία, οι θεσμικοί εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, ο ιδιωτικός τομέας, οι ερευνητικοί και τεχνικοί φορείς της χώρας, καθώς και η κοινωνία των πολιτών, με απώτερο στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση της παρούσας στεγαστικής κρίσης και τη διασφάλιση της κάλυψης των στεγαστικών αναγκών των πολιτών.

11. Ανάπτυξη θεσμικού πλαισίου, μηχανισμών και εργαλείων για την εφαρμογή κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής και την αντιμετώπιση της αστεγίας.

Η εν λόγω δράση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και υλοποιείται από την Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής, σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Βασικός στόχος της πρωτοβουλίας είναι η εδραίωση ενός συνεκτικού θεσμικού και λειτουργικού πλαισίου αναφοράς, τόσο για ζητήματα κοινωνικής στέγασσης και εξασφάλισης προσιτής κατοικίας, όσο και για την αποτελεσματική διαχείριση της αστεγίας.

Επιδιώκεται, μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης, η συγκρότηση ενός ισχυρού πλέγματος προστασίας για άτομα που βιώνουν συνθήκες έλλειψης στέγης ή αντιμετωπίζουν επισφαλείς στεγαστικές συνθήκες.

Γ. Εθνική Δημογραφική Πολιτική.

Το ΥΚΟΙΣΟ συνιστά τον εθνικό φορέα για τη διαμόρφωση πολιτικών με σκοπό την αντιμετώπιση των δυσμενών δημογραφικών τάσεων στην εθνική επικράτεια. Επιπρόσθετα, διαδραματίζοντας επιτελικό ρόλο, αναλαμβάνει την υλοποίηση πρωτοβουλιών, όπως:

1. Δημιουργία και Λειτουργία Παρατηρητηρίου επί της Δημογραφικής Πολιτικής.

Η εν λόγω Πράξη υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ+, με Δικαιούχους τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής και την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Το Παρατηρητήριο Δημογραφικής Πολιτικής προορίζεται να λειτουργήσει ως ο εθνικός μηχανισμός συγκέντρωσης και διάχυσης δεδομένων επί του δημογραφικού ζητήματος, προς τον σκοπό της διαχρονικής παρακολούθησης των τάσεων, των εξελίξεων, καθώς και των καίριων μεγεθών εντός της Ελληνικής επικράτειας. Ειδικότερα, αφορά εις την ανάπτυξη ενός ενιαίου και συνεκτικού μηχανισμού για την καταγραφή, τον σχεδιασμό και την εποπτεία πολιτικών, μέσω της συγκέντρωσης δεδομένων, της λήψης μέτρων, του συντονισμού των δράσεων και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων εις κεντρικό επίπεδο, εντός των πεδίων της δημογραφικής πολιτικής.

Δ. Εθνική Πολιτική Παιδικής Προστασίας (Child Guarantee)

Εντός του πλαισίου του Εθνικού Σχεδίου Δράσεως για την «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» και σε πλήρη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης, το ΥΚΟΙΣΟ, ως ο καθ' ύλην αρμόδιος φορέας, αναλαμβάνει την διεκπεραίωση και τον συντονισμό πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παιδικής ένδειας και της κοινωνικής περιθωριοποίησης, ως εξής:

1. Νταντάδες της Γειτονιάς. Το παρόν μέτρο αφορά στην καθολική εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος «Νταντάδες της Γειτονιάς», το οποίο θεσμοθετήθηκε δια του Νόμου 4837/2021. Το εν λόγω πρόγραμμα παρέχει υπηρεσίες φροντίδας και επιτήρησης βρεφών και νηπίων, οι οποίες υλοποιούνται από πιστοποιημένους φορείς, τόσο εντός όσο και εκτός οικίας.

Η προτεινόμενη δράση αποσκοπεί στην υποβοήθηση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, μέσω της ενδυνάμωσης των πολιτικών εναρμόνισης οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων. Παράλληλα, επιδιώκεται η εξάλειψη των αποτρεπτικών παραγόντων που οδηγούν τις γυναίκες στην αποφυγή της τεκνοποίησης, καθώς και των συνεπαγόμενων αρνητικών επιπτώσεων.

2. Δράσεις υποστήριξης της προστασίας του παιδιού στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας "Εγγύηση για το Παιδί (Child Guarantee)

Το εν λόγω έργο υλοποιείται με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (EKT+) και διαρθρώνεται στις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ο εκσυγχρονισμός και η βελτιστοποίηση του Πληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) για την αποτελεσματική εφαρμογή της «Εγγύησης για το Παιδί», καθώς και η ανάπτυξη διαλειτουργικότητας με άλλα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα του ΕΚΚΑ και με βάσεις δεδομένων έτερων αρμόδιων φορέων.
- Η συστηματική αποτύπωση και ανάλυση του υφιστάμενου συστήματος Κοινωνικής Προστασίας στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές και δομές παιδικής προστασίας.
- Η ενίσχυση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) στην ιδιότητά του ως αρμόδιου φορέα και εθνικού συντονιστή για την πρωτοβουλία «Εγγύηση για το Παιδί», περιλαμβάνοντας την παροχή άμεσης τηλεφωνικής συνδρομής και υποστήριξης μέσω της αναβάθμισης και ενδυνάμωσης της λειτουργίας των υφιστάμενων τηλεφωνικών γραμμών 197 και 1107.

3. Πρόγραμμα για την πρόσβαση βρεφών νηπίων και παιδιών σε βρεφικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς

Δυνάμει του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (ΦΕΚ 113 Α), καθιερώθηκε πρόγραμμα χρηματοδοτικής ενίσχυσης οικογενειών με σκοπό την διασφάλιση της πρόσβασης βρεφών και νηπίων σε δομές προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Δια του προγράμματος αυτού προβλέπεται η διάθεση θέσεων υψηλής ποιότητας φύλαξης, φροντίδας και φιλοξενίας σε βρέφη, νήπια και παιδιά προσχολικής ηλικίας, μέσω της χορηγήσεως voucher.

Βασικός σκοπός του εν λόγω προγράμματος συνίσταται στην απρόσκοπτη και ισότιμη διασφάλιση της πρόσβασης όλων των βρεφών, νηπίων και παιδιών προσχολικής ηλικίας σε υψηλής ποιότητας δομές προσχολικής αγωγής και φροντίδας.

Η υλοποίηση του προγράμματος ανατίθεται στην Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ), ενώ η χρηματοδότησή του εξασφαλίζεται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους, προερχόμενους από τα συγχρηματοδοτούμενα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Κατόπιν διαβούλευσης και συμφωνίας μεταξύ των αρμοδίων Γενικών Γραμματειών (ΕΣΠΑ, ΥΚΟΙΣΟ) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξεδόθη η Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 134947 (ΦΕΚ 4127/Β/29-7-2025), η οποία προβλέπει τη συνέχιση της χρηματοδοτικής υποστήριξης τόσο των δομών βρεφονηπιακής φροντίδας

όσο και των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ ΑμεΑ) για τις περιόδους 2025-2026 και 2026-2027.

4.Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά και Άτομα με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.Α.μεΑ.)

Μέσω της λειτουργίας των εν λόγω δομών, επιδιώκεται η ενεργός συμμετοχή των ωφελούμενων σε προγράμματα προαγωγής και ενίσχυσης των κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και η αναβάθμιση των γνωστικών και μαθησιακών τους ικανοτήτων.

5.Ολοκληρωμένα σχέδια δράσης για την παιδική φτώχεια

Τα ολοκληρωμένα σχέδια δράσης Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας διαμορφώνονται και θα υλοποιηθούν σε περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο, συνεκτιμώντας τις ιδιάζουσες ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που διαβιούν υπό συνθήκες ευαλωτότητας.

Αυτά περιλαμβάνουν παιδιά προερχόμενα από νοικοκυριά σε κατάσταση οικονομικής δυσπραγίας ή περιορισμένης κοινωνικοοικονομικής στήριξης, παιδιά χωρίς μόνιμη στέγαση ή σε κατάσταση αστεγίας, παιδιά σε ευάλωτο οικογενειακό περιβάλλον ή από οικογένειες με γονείς που χρήζουν υποστήριξης (λόγω σοβαρών παθήσεων, ζητημάτων ψυχικής υγείας, αναπηριών, ιστορικού εξαρτήσεων ή γονείς κρατούμενους), καθώς και παιδιά που τελούν υπό εναλλακτική μορφή φροντίδας και λοιπές συναφείς περιπτώσεις.

Τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Παιδική Φτώχεια δύνανται να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που εστιάζουν στους εξής ενδεικτικούς τομείς: προσχολική αγωγή και φροντίδα, εκπαίδευση, εξωδίδακτικές δραστηριότητες, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και υγιεινή διατροφή.

Η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής, σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Εφαρμογής ΕΣΠΑ (ΕΥΣΕΚΤ), προγραμματίζει ενημερωτική τηλεδιάσκεψη με τις Ειδικές Υπηρεσίες των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ), με αντικείμενο τα «Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας».

Ως προς τα λοιπά ζητήματα, υπεύθυνος φορέας για την παροχή απαντήσεων είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Το εν λόγω Υπουργείο εποπτεύει το σύνολο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένου και εκείνου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, το οποίο για την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 έχει προβλέψει την υλοποίηση Δράσεων συνολικού δημοσίου κόστους ύψους 92.082.056 € και 159.438.992 €, οι οποίες αποσκοπούν στην αναβάθμιση των υποδομών και την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, αντιστοίχως.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ